Donec Perficiam

Suplement especial - Jo soc Vivian Maier! - Juliol 2021

Les fotos del repte

Jo soc Vivian Maier!

Jo soc Vivian Maier!

El repte

Aquest cop us proposem un repte molt especial. Per poder-lo afrontar, cal que, en primer lloc, us presenti Vivian Maier.

Vivian Maier és una de les fotògrafes que més m'ha cridat l'atenció en aquests darrers anys. He de confessar que el fet que em causés tant impacte es deu a tres motius, no sabria dir en quines proporcions:

- La qualitat, en alguns sectors qüestionada, de la seva obra.
- La seva obra va ser descoberta una vegada ella ja era morta. La seva vida i les circumstàncies que l'envolten estan cobertes de misteri.
- Una forta campanya propagandística i mediàtica.

Coneguem una mica Vivian Maier.

La descoberta

Tot comença l'hivern del 2007: un jove de Chicago, John Maloof, està preparant un llibre d'història sobre la ciutat. Busca imatges per il·lustrar-lo i decideix anar a una subhasta –similar a les del mercat de Bellcaire de Barcelona, res sofisticat com Sotheby's–. Als Estats Units aquestes subhastes són força habituals i Maloof les coneix molt bé per tradició familiar (el pare i l'avi n'eren assidus).

John Maloof adquireix diverses caixes amb negatius per un valor de 308 dòlars. Al món de les revendes els negatius eren habituals, però també molt poc valorats. L'única dada que li donen és que la fotògrafa era una tal Vivian Maier. Fa una recerca a Google i no obté cap resultat. Mirant a contrallum els negatius veu que no li serveixen per al llibre i els abandona en un armari. Passat un temps reprèn l'interès i n'escaneja uns 200. Crea un blog on els va publicant i la reacció és espectacular, amb nombroses visites. L'èxit del blog el porta a contactar amb diverses galeries, però totes refusen el material.

John, encoratjat per l'èxit del blog i convençut que es tracta de material de bona qualitat, decideix comprar-ne més caixes als subhastadors. Entre tot el que adquireix a la subhasta hi troba una nota amb una adreça i un número de telèfon. Hi truca i pregunta per Vivian Maier. La persona que respon li diu que sí, que havia estat la seva mainadera, feina considerada de poc prestigi i mal pagada, i que tenen en un guardamobles molta *merda* –literal– de la qual ja estaven cansats i que tenien la intenció de llençar. John ho evita. Entre el munt de coses troba un vell bagul amb:

- 100.000 negatius
- 700 rodets color, no revelats
- 2.000 rodets blanc i negre, no revelats
- 150 pel·lícules de 8 i 16 mm
- Moltes cintes de casset

Un total aproximat de 150.000 fotos. Gairebé no hi ha còpies en paper i hi ha molts negatius i material sensible sense revelar. Les poques còpies en paper no són bones: potser Vivian Maier no en sabia, no tenia mitjans, no li agradava? No ho sabem. Recordem que diuen que Cartier-Bresson odiava el laboratori.

Poc després de la troballa del bagul, John troba a internet l'esquela mortuòria de Vivian.

John, desbordat amb tant material, torna a sol·licitar ajuda a galeries i museus, i la resposta és un no rotund. Són contraris a mostrar material que l'autor no ha positivat en paper, no el volen interpretar. Tota tria de fotografies en paper seria ara aliena a l'autora. Quina foto hauria escollit? Com l'hauria positivat? No ho sabrem mai.

Anhelós d'ensenyar l'obra de Vivian Maier, John aconsegueix que el Centre de Cultura de Chicago munti una exposició. Això és el boom, l'explosió del fenomen Vivian Maier: l'èxit és total.

Què sabem de Vivian Maier (Nova York, 01/02/1926 – Chicago 21/04/2009)

Nascuda a Nova York, passa part de la seva joventut a França, d'on era la mare.

En una antiga foto de l'artista, John veu un campanar d'església i aconsegueix identificar-lo com a pertanyent a un petit poble de 250 habitants dels Alps Francesos (Saint-Bonnet-en-Champsaur). Es trasllada al poble i reconstrueix els inicis de Vivian, filla d'un matrimoni en què el pare aviat desapareix d'escena. La família no té cap arrelament sentimental; una tieta seva mor i deixa l'herència a una amiga. L'alcalde del poble qualifica Vivian d'estranya: "feia fotos a tothom, l'any 1950 només es feien fotos a les comunions". El rastre continua a Nova York, on va treballar en un taller clandestí de costura.

Del que més sabem és de la seva etapa de mainadera. John localitza diferents cases on Vivian va servir i es troba amb els qui la van conèixer. Els qualificatius més repetits són: solitària, misteriosa, excèntrica, estranya, paradoxal i reservada.

Vestia de manera estranya, com una obrera de les fàbriques de l'URSS, i sempre portava a sobre la seva càmera. Soltera, sense cap amor conegut ni fills.

Aprofitava els passejos amb els nens que cuidava per fer fotos; sovint anava a suburbis, i fins i tot els va portar a un escorxador d'animals.

La seva prioritat eren les fotografies. Un dia un cotxe va topar amb un nen. L'infant accidentat restava a terra i, mentrestant, Vivian feia fotos de tota l'escena. En cap moment es va interessar per l'estat de la criatura.

Era una dona intel·ligent i coneixedora del món on vivia, interessada per la política. Enregistrava cassets amb entrevistes a la gent del supermercat o del carrer. També tenia un costat fosc, escabrós: col·leccionava notícies d'assassinats i fins i tot recorria els escenaris on s'havien produït. Hi ha qui considera la possibilitat que tingués alguna malaltia mental.

No parlava mai d'ella mateixa, donava noms falsos i escrivia el seu cognom de múltiples maneres: Maier, Meyer, Mayer, Mayers, Mair.

Sense recursos econòmics, va passar el final dels seus dies gràcies a l'aportació de persones a les quals havia cuidat quan

eren infants i que li pagaven el lloguer d'un petit apartament. Solitària, alienada i en la indigència, passava llargues hores asseguda en un banc, on un dia va morir.

Avui, Vivian Maier és reconeguda en moltes esferes, però el món de l'art encara es nega a acceptar-la.

John Maloof afirma que tots els beneficis obtinguts de la comercialització de l'obra de Vivian Maier es reinverteixen en la tasca de fer entrar la fotògrafa en els llibres d'història de l'art i la fotografia.

Preguntes sense resposta
Per què feia fotos?
Per què feia tantes fotos?
Per què no les va ensenyar mai a ningú?
Li agradaria veure que les seves obres són ara exposades?
El que veiem és tot obra seva?
Per mostrar la seva obra, què triem, què mostrem, com ho mostrem?

I una paradoxa: veiem fotos que ella mai va veure, recordeu que hi havia centenars de negatius sense positivar.

Tècnica
Utilitzava una Rolleiflex de format quadrat.

El fet d'operar a l'altura del melic dona un punt de vista baix, alhora que representa una actitud poc agressiva enfront de les persones fotografiades.

No intervé en l'escena: adopta una actitud de *voyeur*.

A les seves imatges no hi ha crítica social.

Composició i enquadraments acurats, molt cuidats.

Fa gran quantitat d'autoretrats amb les següents característiques:

- Ella mateixa forma part de l'escena.
- Sovint apareixen diferents plans.
- Sovint passa alguna cosa, és dinàmic.
- Utilitza els reflexos en miralls i altres superfícies com aparadors.

Enllaços
Pàgina oficial

Documental. Finding Vivian Maier

Autors/es (per ordre de recepció)

Stephan Mandl
Josep Maria March
Klaudia Mandl
Tomás Maté
Margarita Pugés
Àngel Baiges
Jordi Mestrich
Maite Mariano
Jordi Casademont
Manel Garcia
Pere Pi
Inés Sánchez
Eduard Farriols
Mònica Lop
Miguel Martínez
Judith Aranich
Joan Buch
Joan Masats

Jo soc Vivian Maier!
Stephan Mandl

Nikon 1 J5. f/5.6, 1/125s, ISO-800, 13mm

Olympus M5 MKIII. f/4, 1/6s, ISO-6400, 86mm

Canon PS S95. f/4, 1/60s, ISO-80, 6mm

Ricoh GR2. f/2.8, 1/40s, ISO-640, 18mm

Canon M50. f/8, 1/50s, ISO-800, 45mm

Canon 6D. f/6.7, 1/125s, ISO-800, 24mm

Olympus E-M 10 Mk III. f/5.5, 1/20, ISO-6400, 56mm

Nikon D7500. f/8, 1/400s, ISO-200, 20mm

Jo soc Vivian Maier!

Manel Garcia

Olympus E-M 10 Mk III. f/3.5, 1/160s, ISO-2000, 14mm

Jo soc Vivian Maier!

Pere Pi

Panasonic FZ 1000. f/2.8, 1/60s, ISO-1000, 9mm

Nikon D5600. f/2, 1/4000s, ISO-400, 35mm

Nikon D5100. f/3.5, 1/50s, ISO-400, 18mm

Nikon D5500. f/5, 1/100s, ISO-160, 18mm

Nikon D7200. f/11, 1/500s, ISO-400, 10mm

Canon 80D. f/5.6, 1/60s, ISO-800, 17mm

Jo soc Vivian Maier!
Joan Buch

Huawei ANE-LX1. f/2.2, 1/50s, ISO-160, 4mm

Nikon D3. f/2.8 1/100s, ISO-1250, 32mm

donec.perficiam.foto@gmail.com

Donec Perficiam representa la idea que, malgrat les contrarietats i les derrotes, mai no es rendirem, sinó que persistirem en la lluita "fins a reeixir", és a dir, fins a aconseguir la victòria, la foto perfecta.